

АМОРТИЗАЦІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ

Скляр І.Д., Гвоздецька А. А.

Важливу роль в дослідженні інвестиційної сфери відіграє визначення джерел інвестування, які являють собою різний за походженням капітал, спрямований на забезпечення відтворювального і нагромаджувального процесу і, що безпосередньо впливає на його протікання.

Основною метою формування інвестиційних ресурсів підприємства є задоволення потреб у придбанні необхідних інвестиційних активів та оптимізація їх структури з позицій забезпечення ефективних результатів інвестиційної діяльності.

В Україні за даними статистичної служби частка власних коштів підприємств та організацій у загальній структурі капітальних вкладень складає 60,5 %.

На нашу думку амортизація є найбільш стабільним джерелом фінансування капітальних вкладень, тому потребує ретельного планування та вдосконалення. У світовій практиці амортизаційні відрахування є одним з основних джерел фінансування капітальних вкладень, на їх частку припадає близько 40% капітальних і поточних витрат, які здійснюються з позабюджетних джерел, і 60-70% інвестицій в основний капітал. Амортизація відображає поступове зношення фондів і перенесення їх вартості по мірі зношення на собівартість продукції з метою подальшої його компенсації. Тобто відбувається процес послідовного перенесення вартості використаних засобів праці на виготовлену продукцію, накопичення грошових сум та відшкодування за рахунок цих сум зношених основних фондів.

Отже, головною проблемою є необхідність з'ясування, якими саме темпами буде проходити зношення конкретного виду техніки, та адекватне їх відображення при формуванні амортизаційної політики підприємства. Правильний вибір підприємством амортизаційної політики є передумовою його ефективного функціонування, забезпечення конкурентних переваг, оптимального оподаткування і своєчасного оновлення основних фондів, оскільки основною метою такої політики є збільшення за рахунок внутрішніх джерел потоку власних фінансових ресурсів. У практиці господарювання цей процес, як правило, здійснюється двома шляхами:

1. Формування амортизаційного фонду (прямий шлях).
2. Зменшення сум податку на прибуток.

Звідси сутність амортизаційної політики можна сформулювати наступним чином: амортизаційна політика – це складова частина загальнодержавної політики формування власних фінансових ресурсів, яка полягає в оптимізації потоку власних коштів, що реінвестуються у виробничу діяльність.

На жаль, більшість методів нарахування амортизації широко не використовуються суб'єктами господарської діяльності, крім того, законодавчі акти обмежують перелік можливих методів нарахування амортизації. Однак слід враховувати, що жоден з методів не дає однозначної відповіді на питання розподілу амортизованої вартості. І проблема полягає не в тому, що рішення взагалі відсутні, а в тому, що їх досить багато, і жодне з них не є переконливим. Тому вибір методу нарахування амортизації основних засобів необхідно здійснювати в кожному конкретному випадку, аналізуючи всі “за” і “проти”.

Згідно з П(С)БО 7 підприємства мають право самостійно обирати метод нарахування амортизації, тому, на нашу думку, можна було б надати можливість застосування декількох методів одночасно. Так як кожен об'єкт потребує індивідуального підходу при визначенні як корисного строку служби, так і способу відшкодування його вартості, бо не тільки різні групи основних фондів, але й навіть їх види потребують диференційованого використання методів нарахування амортизації.

Слід також відмітити особливість впливу морального зношення на перенесення вартості основних фондів на продукт, оскільки таке зношення призводить до зменшення економічно доцільних термінів служби техніки, що веде до збільшення річних амортизаційних норм. Тому необхідно застосування такої процедури врахування амортизації, яка б приймала до уваги моральне старіння накопиченого амортизаційного фонду до кінця життєвого циклу техніки, що виникає в результаті появи більш досконалої техніки.

Наукове обґрунтування застосування того чи іншого методу нарахування амортизації в межах економічно доцільних термінів використання фондів дозволить амортизації виконувати своє конкретне призначення на підприємстві: забезпечувати накопичення коштів для компенсації фізичного і морального зношення основного капіталу.